

ності, які внаслідок притаманних їм властивостей за наявності певних факторів можуть під час перевезення спричинити вибух, пожежу, пошкодження технічних засобів, пристроїв, споруд та інших об'єктів, заподіяти матеріальні збитки та шкоду довкіллю, а також призвести до загибелі, травмування, отруєння людей тварин і які за міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або за результатами випробувань в установленому порядку залежно від ступеня їх впливу на довкілля або людину віднесено до одного з класів небезпечних речовин[3, с.223].

Також варто зазначити, що на повітряному транспорті спеціальні правила перевезення небезпечних вантажів регулюються Законом України "Про державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації" від 20 лютого 2003р.

Основним засобом регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання, що здійснюють перевезення вантажів, є ліцензування такої діяльності. Правові основи ліцензування перевезення вантажів визначено статтями 12,14 Господарського кодексу та Законом України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" від 1 червня 2000р.

Відповідно до вказаного вище Закону послуги з перевезення небезпечних вантажів підлягають ліцензуванню. Для того, щоб визначити, чи відноситься вантаж до небезпечних, необхідно керуватися Наказом Держспоживстандарту України (ДСТУ 4500-5: 2005) від 28 грудня 2005р. № 379.

На підставі вищевикладеного можна зробити висновок, що повітряне перевезення небезпечних вантажів є одним з видів господарської діяльності в сфері використання повітряного простору. Однак враховуючи особливості перевезення таких вантажів повітряним транспортом, законодавець запровадив комплекс заходів, пов'язаних з безпечним виконанням вказаного виду послуг авіаційним транспортом.

Література:

2. Про державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації: Закон України від 20.02.2003 р. // Відомості Верховної Ради України.– 2003.– № 17.– Ст. 140.

3. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 1.06.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 36. – Ст. 299.

4. Про перевезення небезпечних вантажів: Закон України від 6.04.2000р. // Відомості Верховної Ради України.– 2000. – № 28. – Ст. 222.

5. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994.– № 51.– Ст. 446.

6. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / О. А. Беляневич, О. М. Вінник, В. С. Щербина [та ін.]; за заг. ред. Г. Л. Знаменського, В. С. Щербини.– 3-тє вид., перероб. і допов.– К. : Юрінком Інтер, 2012.– 776 с.

УДК: 347.754:347.8:629.73(043.2)

Корчак Я.О.,
студент,

Київський професійно-педагогічний
коледж імені Антона Макаренка, м. Київ
Науковий керівник: Корчак Н.М., к.ю.н., доцент

СТРАТЕГІЧНИЙ АЛЬЯНС "УКРАЇНСЬКА АВІАЦІЙНА ГРУПА" ЯК ФОРМА ДОЗВОЛЕНОЇ ПОВЕДІНКИ ОПЕРАТОРІВ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ АВІАПЕРЕВЕЗЕНЬ

Пріоритетами розвитку авіаційного транспорту в межах схваленої у жовтні 2010 році Транспортної стратегії України на період до 2020 року передбачено приведення інфраструктури авіаційного транспорту у відповідність з міжнародними вимогами, забезпечення безпеки авіації, інтеграція системи авіаційного транспорту до європейської авіаційної транспортної системи, удосконалення законодавства з питань цивільної авіації та оновлення парку повітряних суден [1]. Процеси, пов'язані із створення сприятливих умов для формування конкурентоспроможного вітчизняного ринку перевезень авіаційним транспортом, розпочалися ще на початку 2007 року шляхом заснування українським авіаперевізником ЗАТ "АероСвіт", який був створений ще у 1994 році, і третьою за величиною авіакомпанією Україна ТОВ "Авіакомпанія "Донбас-аеро" Стратегічного альянсу "Українська авіаційна група". Альянсну угоду між зазначеними авіакомпаніями було підтримано Міністерством транспорту та зв'язку України (9 грудня 2010 року міністерство реорганізоване в Міністерство інфраструктури України), Державна адміністрація України, Фондом держмайна України, котрий представляє державу у складі акціонерів "АероСвіту", а також погоджено з Антимонопольним комітетом України.

За результатами поглибленого дослідження ситуації на ринках авіаперевезень Антимонопольний комітет України надав дозвіл на внесення змін до узгоджених дій у вигляді укладення Додаткової угоди від 30

грудня 2009 року між ЗАТ "АероСвіт" і ТОВ "Авіакомпанія "Донбасаеро" у вигляді вступу до нього ВАТ "Дніпроавіа", яка була створена ще у 1931 році [4]. На сьогодні її маршрутна мережа включає понад 70 регулярних повітряних ліній до 32 країни світу.

У рамках угоди про Стратегічний альянс "Українська авіаційна група" планувалося, по-перше, формування загальної мережі маршрутів, об'єднання парків повітряних суден і складання розкладу спільних польотів, по-друге, об'єднання своїх технологічних, виробничих та комерційних ресурсів з метою розв'язання питань, пов'язаних із забезпеченням конкурентоспроможності на внутрішньому та на зовнішньому ринках перевезень авіаційним транспортом, по-третє, покращення якості надання послуг споживачам, які користуються послугами авіакомпаній.

Стосовно досягнення першої цілі слід наголосити, що Стратегічний альянс "Українська авіаційна група" став ефективним прикладом взаємодії операторів українського авіаційного ринку та торкається, насамперед, операційних та комерційних питань, включаючи оптимальне використання консолідованого флоту та створення зручних стикувань регулярних авіарейсів у київському аеропорту "Бориспіль".

Про досягнення другої цілі угоди про Стратегічний альянс свідчить наступний факт. Альянс "Українська Авіаційна Група" у складі компаній "АероСвіт", "Дніпроавіа" та "Донбасаеро" 17 червня 2012 року поповнив парк двома Embraer 190, що представляють 100-крісельний клас повітряних суден та вирізняються підвищеною паливною ефективністю [3].

Літаки прибули до Києва безпосередньо із заводу бразильського авіабудівного концерну Embraer (Empresa Brasileira de Aeronautica) і 19 червня – виконали свої перші комерційні рейси під позивними компанії "АероСвіт". Поставка альянсу ще трьох Embraer 190 запланована до кінця 2012 року. Власне нові літаки планується використовуватися на напрямках "АероСвіту" до країн Центральної Європи, Скандинавії, Середземномор'я та Закавказзя.

Окрім цього, альянс "Українська Авіаційна Група" також реалізує найбільше в Україні комплексне замовлення на поставку авіатехніки нового покоління виробництва компанії Boeing. Замовленням передбачено отримання протягом 2012-2016 р.р. в операційний лізинг 11 літаків Next Generation 737. Із них два Boeing 737-800 у березні-травні поточного року вже прибули до основного аеропорту базування альянсу в Києві та виконують авіарейси компанії "АероСвіт".

З метою забезпечення якісного обслуговування й дотримання прав споживачів послуг із авіаперевезень, встановлення прозорих, недискримінаційних правил поведінки на ринку авіатранспортних сполучень 29 вересня 2011 року був підписаний Меморандум про співпрацю між Державною інспекцією України з питань захисту прав споживачів та авіакомпаніями – учасниками Стратегічного альянсу "Українська авіаційна група" [2]. Відповідно до Меморандуму, авіакомпанії альянсу взяли на себе зобов'язання уникати будь-яких узгоджених та координованих дій, що обмежують права споживачів, та неухильно дотримуватися вимог нового Повітряного кодексу України, що набув чинності 16 вересня 2011 року.

Діяльність Стратегічного альянсу "Українська авіаційна група" постійно знаходиться під пильним антимонопольним контролем. Як повідомив прес-центр Антимонопольного комітету України від 22.09.2011 р. у період льотної навігації ІАТА "Зима 2010-2011" ВАТ "Авіаційна компанія "Дніпроавіа" була єдиним авіаперевізником за окремими маршрутами і ціни на авіаквитки яких у 1,3-1,7 разів були вищі, ніж тарифи на авіаперевезення пасажирів за маршрутами інших авіаперевізників. А вартість перевезень ЗАТ "Авіакомпанія "АероСвіт" за маршрутом "Київ – Донецьк – Київ" взагалі перевищують тарифи ПрАТ "Міжнародні авіалінії України" на авіаперевезення за аналогічним маршрутом.

Вбачаючи в таких діях ознаки порушення конкурентного законодавства, Антимонопольний комітет країни зобов'язав ВАТ "Авіаційна компанія "Дніпроавіа" та ЗАТ "Авіакомпанія "АЕРОСВІТ" привести тарифи на послуги з перевезення пасажирів на регулярних внутрішніх маршрутах до рівня, який би існував за умов значної конкуренції на відповідному ринку.

Викладене нами вище є яскравим свідченням досягнення третьої цілі угоди про Стратегічний альянс.

Насамкінець варто зазначити, що функціонування Стратегічного альянсу "Українська авіаційна група" у складі компаній "АероСвіт", "Дніпроавіа" та "Донбасаеро" узгоджується із сучасними пріоритетами державної політики щодо розвитку авіаційного транспорту України і може розглядатися як один із прикладів створення з боку держави сприятливих умов для його учасників на рівних конкурувати з іноземними авіакомпаніями, які зможуть вийти на ринок за умови приєднання України до Угоди "Про відкрите небо".

Література:

1. Про схвалення Транспортної стратегії України на період до 2020 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.10.2010 р. №2174-р. // Офіційний вісник України.– 2010.– № 92 – Ст. 3280.
2. Держспоживінспекція і альянс "Українська авіаційна група" уклали Меморандум про співпрацю [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://www.aviation.com.ua/news/21092/remote/>.
3. Перші рейси під позивними "АероСвіту" виконали нові літаки Embraer 190 [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://global.aerosvit.com/ukr/index/usflinnew/aboutusnew/news/14046.html>.
4. Стратегічний Альянс об'єднує ресурси авіакомпаній // Конкуренція. Вісник Антимонопольного комітету України. ? 2010. ? № 4 (39). ? С. 61.

УДК 656.073.5(043.2)

Кудлай Д.О.,
студентка,

Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Козирева В.П., к.ю.н., доцент

ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ МИТНОГО КОНТРОЛЮ ЗА АВІАПЕРЕВЕЗЕННЯМИ

Митний контроль є одним з найважливіших інститутів митного права.

Він охоплює широке коло правових, організаційних та методичних питань, що стосуються багатьох сторін митної справи, у першу чергу митного оформлення, переміщення товарів та транспортних засобів, митних платежів, тощо.

Згідно з українським законодавством – це сукупність заходів, що здійснюються митними органами в межах своєї компетенції з метою забезпечення додержання норм Митного кодексу, законів та інших нормативно-правових актів з питань митної справи та міжнародних договорів України. Митний контроль – це встановлені дії митних органів щодо товарів та транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон, а також осіб, причетних до такого переміщення, для гарантування реалізації митних правил.

Щодо митного контролю за міжнародними авіаційними перевезен-

нями, то він здійснюється безпосередньо в міжнародних аеропортах і включає в себе:

контроль товарів, що переміщуються в міжнародному пасажирському сполученні; контроль товарів, що переміщуються в міжнародному вантажному сполученні; контроль транспортних засобів (повітряних суден) та території аеропортів.

Митний контроль на лініях міжнародного пасажирського авіасполучення та митне оформлення товарів, що переміщуються в ручній поклажі та багажі авіапасажирів, в пасажирських комплексах аеропортів здійснюється в спеціально відведених для митного оформлення місцях.

Технологія митного оформлення товарів на лініях міжнародного вантажного авіасполучення не містить принципових відмінностей в оформленні товарів, що переміщуються іншими видами транспорту. Це означає, що застосовуються стандартні технології оформлення товарів, що переміщуються в рамках здійснення міжнародних угод купівлі-продажу та інших зовнішньоекономічних операцій.

Особливістю є лише те, що якщо міжнародне перевезення вантажу завершується безпосередньо в аеропорту, то внутрішній митний транзит при перевантаженні, на інший вид транспорту, як правило, не застосовується, і товар підлягає митному оформленню безпосередньо в аеропорту.

Для контролю за іноземними судами режимні заходи мають першорядне значення, тому що відповідно до міжнародного права проведення митного огляду на борту іноземного повітряного судна можливо тільки у виняткових обставин. Для проведення огляду іноземного повітряного судна необхідні серйозні підстави вважати, що на ньому "ховаються" товари від митного контролю.

Для виявлення та припинення спроб ввезення та вивезення товарів з використанням повітряних суден крім митного контролю в міжнародних аеропортах організується оперативну взаємодію митних органів зі службами контролю за повітряною обстановкою для того, щоб здійснювався митний контроль всіх судів, у тому числі здійснюють як офіційні, так і несанкціоновані міжнародні авіарейси. Виявлення випадків приховування товарів від митного контролю безпосередньо на борту повітряних суден досягається в результаті доглядових заходів на повітряних судах і проведення режимних заходів на території аеродромів.

Зоною митного контролю є вся територія аеродрому та міжнародного аеровокзального комплексу, включаючи місця стоянки повітряних суден і майданчика технічної підготовки та проведення регламентних робіт.